

[K. Axel Nielsen.]

Resultatet af disse overvejelser er det i og for sig selvfølgelig, at der nødvendigvis må være en forbindelse mellem Grønlands erhvervsmæssige muligheder og befolkningens levedod. Man kan vel for en begrænset tid ved tilskud henedefra yde hjælp, men i det lange løb kan forbindelsen mellem denne landsdels produktion og levestandard ikke være afbrudt. Det er ikke noget særligt for Grønland, det gælder nemlig også for den øvrige del af riget. Det, der er det særlige for Grønland, er, at denne landsdels erhvervsudvikling af årsager, som jeg ikke her skal komme ind på, var kommet så langt bag efter, at vi henedefra måtte foretage meget betydelige investeringer for at få sat skub i erhvervslivet — ganske som vi henede i betydelig mindre målestok gennem egnsudvikling sætter skub i tilbagestående områder af landet.

Disse investeringer har allerede givet gode resultater og har, som den højtærede minister for Grønland anfører i sin fremsættelse, medført meget betydelige real-lønsforbedringer. Forhandlingerne i Grønlandsudvalget af 1960 har allerede givet til resultat, at indtægterne på det private løn- og indkomstområde er steget med ca. 10 pct. i år. Med gennemførelse af forslaget om statens tjenestemænd i Grønland sker der en tilsvarende forhøjelse af tjenestemandslønningerne. For ikke at skabe utilfredshed i tjenestemandskredse er det derfor meget ønskeligt, at dette lovforslag gennemføres i denne folketingssamling, uanset at der ikke er megen tid til behandlingen, og uanset at der endnu forestår visse forhandlinger i lønningrådet og med tjenestemandsgeselskaberne, forhandlinger, som efter al sandsynlighed giver anledning for den højtærede minister til at fremsætte ændringsforslag.

Jeg skal ikke komme ret meget ind på, hvad forslaget indeholder, men en enkelt principiel bestemmelse, der har givet anledning til kritik fra nuværende og vordende tjenestemænd af grønlandsk oprindelse, vil jeg gerne omtale nærmere. Det er bestemmelsen om, at der sondres mellem tjenestemænd, der er hjemmehørende i Grønland, og tjenestemænd, der ikke er hjemmehørende i Grønland, og hvor kriteriet for, om man hører til den første gruppe, er fødestedet.

Det har været kritiseret, at den første gruppe tjenestemænd oppebærer en lavere løn end den anden, d. v. s. de ikke i Grønland hjemmehørende. Kritikken kan for så vidt synes berettiget, som det uundgåeligt vil medføre, at det samme arbejde bliver lønnet lavere, hvis det udføres af en grønlander, end hvis det udføres af en dansker, hvilket ved en umiddelbar betragtning må virke urigtigt. Havde det været muligt at undgå denne sondring, havde jeg for mit vedkommende gerne set det, men i Grønlandsudvalget af 1960, hvor jo også Grønland er fyldigt repræsenteret, har vi ikke kunnet finde en ordning, der sletter den lønmæssige sondring mellem grønlandske og ikke-grønlandske tjenestemænd.

Grønlandsudvalget af 1960 går enstemmigt ind for den opfattelse, at indførelse af danske tjenestemandslønninger for grønlandere vil skabe et sådant svælg mellem tjenestemændenes indtægter og andre grønlanderes indkomstniveau, at det vil skabe stor misstemning. Der er også enighed om, at grønlandere, der ofte på samfundets bekostning får en sådan uddannelse, at de kan påtage sig tjenestemandstillinger, må vise den solidaritet over for den befolkning, de er udgået fra, at de som denne i nogen grad får deres levedod begrænset af, hvad den grønlandske produktion kan bære. At de danske tjenestemænd, der udsendes til Grønland, får et særligt løntillæg, virker naturligvis udfordrende på grønlandske tjenestemænd. Men ordningen er alene dikteret af den kendsgerning, at Grønland endnu ikke er selvforsynende med hensyn til tjenestemænd. Danske tjenestemænd i Grønland er en ubetinget nødvendig forudsætning for, at den igangværende udvikling med stadig stigende levedod for den grønlandske befolkning kan fortsætte.

På mit partis vegne kan jeg tilsige lovforslaget en velvillig behandling i et udvalg, og må jeg føje til, at det skulle glæde mig, om folketinget i enighed kan samles om at føre denne reform ud i livet. Der bør efter min og mit partis opfattelse ikke være partipolitisk strid om grønlandske anliggender.

Viggo Hauch: Det er et omfattende og meget problemfyldt lovforslag, den højtærede Grønlandsminister har præsenteret folketinget for på dette sene tidspunkt af